

Ocenenie spoločnosti JAVYS

Na obálke:

15. mája prevzal v jaslovskobohunickom kaštieli predseda Predstavenstva a generálny riaditeľ JAVYS, a.s., Ing. Ján Valko (vľavo) z rúk starostu obce Petra Ryšku Cenu obce Jaslovské Bohunice za prínos v oblasti rozvoja kultúry a športu. Finančnú odmenu, ktorá prináležala k tomuto oceneniu, venoval Ing. Valko obci na ďalšie aktivity v tejto oblasti.

OBSAH**JAVYS**

V minulom roku sme hospodárili s plusom	4
Rozhovor s Ing. Petrom Čižnárom, podpredsedom predstavenstva a vrchným riaditeľom divízie ekonomiky a obchodu	
Vplyv prevádzok JAVYS na životné prostredie	6
V elektrárni Caorso	7
Prevádzka jadrových zariadení JAVYS	7
SNUS hodnotil činnosť	8
Pozvánka do Infocentra JAVYS	8

REGIÓNŮ

Tip na cyklovýlet K pomníku slovenských vlastencov	9
Zaujímavosti z regiónu Jaslovských Bohuníc	10
Zaujímavosti z močovského regiónu	12

RELAX

Mrazenie ovocia a zeleniny	14
Kia Sportage: Dve tváre bestselleru	14
Hana Rapantová: Milujem pocit à la maňana	15
Jarné šaláty	16
Krížovka	16

Pár riadkov na úvod

Vážení čitatelia,

jarné mesiace nám zazelenali krajinu, príroda sa zaskvela v pestrofarebnom šate a aj my sme aktívnejší, vylepšujeme bývanie, skrášľujeme si okolie. Oveľa intenzívnejšie sa v uplynulých týždňoch hovorilo o zelenej energii. Akoby sa vrece roztrhlo so stretnutiami za širokej účasti najmä odborníkov, ktorí predostierali akútne riešenie európskej energetickej bezpečnosti.

Po májovom zasadaní Európskeho jadrového energetického fóra sa síce trochu rozjasnilo, keď odznegli názory na jadro ako na čistý zdroj energie. Nie všetky krajiny však pristupujú k tomuto faktu rovnako. Postoje niektorých členských štátov únie sa menia, začínajú prehodnocovať svoje energetické programy, iní sa navonok usilujú zachovať protijadrové dekorum. Rétoriku zmenili aj mnohí predstavitelia eurozóny. Podľa vyjadrenia predsedu Európskej komisie Josého Barrosa jadrová energia zohrá dôležitú úlohu v boji proti klimatickým zmenám, aj keď je predovšetkým záležitosťou jednotlivých členských štátov. Zatiaľ sú to iba slová. Už takmer rok čaká Slovensko na rozhodnutie eurokomisie o výstavbe dvoch nových jadrových blokov v Mochovciach. So zásobovaním energiou z jadra ráta ministerstvo hospodárstva aj do budúcnosti. Jadrová energia by sa mala stať súčasťou energetického mixu. Stratégiu zabezpečenia tejto komodity na Slovensku, ale i v Európe sa venovali aj účastníci júnového Slovenského

energetického kongresu. Neobišli ani zložité otázky širokého spektra činností v jadrovoenergetickom priemysle.

Vážení čitatelia, kto by nechcel, aby sa nezmenšovali plochy dažďových pralesov, aby sme zanechali Zem aj pre budúce generácie obývateľnú. No pokiaľ budeme iba rozprávať, zo slov energiu nevyrobíme. Ani ju zelenšiu neobjavíme.

Mária Mončeková, šéfredaktorka

Poslaním spoločnosti JAVYS je bezpečne, spoľahlivo a efektívne prevádzkovať a vyradovať jadrové zariadenia, nakladať s rádioaktívnymi odpadmi a vyhoreným jadrovým palivom, s minimálnym vplyvom na životné prostredie.

V minulom roku sme hospodárili s plusom

Jadrová a vyradovacia spoločnosť, a.s., vykázala za uplynulý rok kladný hospodársky výsledok, ku ktorému nepochybne prispela veľkou mierou výroba elektriny z 2. bloku JE V1. Jeho blížiac sa odstavenie, ale i očakávané úlohy, súvisiace s novým jadrovým zdrojom, stavajú spoločnosť JAVYS do novej pozície. Hovoríme s Ing. Petrom Čiznárom, podpredsedom predstavenstva a vrchným riaditeľom divízie ekonomiky a obchodu.

Mohli by ste stručne priblížiť aktuálne hospodárske výsledky spoločnosti?

Podľa schválenej riadnej účtovnej závierky našej spoločnosti k 31. 12. 2007 dosiahnuté hospodárske výsledky za rok 2007 boli v súlade s predpokladmi a účinným riadením našich výkonov a nákladov sa nám podarilo prekročiť hlavné plánované ukazovatele. Spoločnosť vykázala za rok 2007 tržby a výnosy v celkovom objeme 9 712 981 tis. Sk (vrátane účtovných operácií), zisk spoločnosti po zdanení bol vykázaný vo výške 385 604 tis. Sk. Z tejto čiastky na základe rozhodnutia nášho jediného akcionára, Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, boli vyplatené dividendy vo výške 144 602 tis. Sk odvodom do štátneho rozpočtu.

Ktoré aktivity spoločnosti majú najväčší podiel na hospodárskom výsledku?

Hlavnými aktivitami spoločnosti JAVYS, a.s., v roku 2007 bolo prevádzkovanie 2. bloku JE V1, ukončovanie prevádzky a príprava na vyradovanie 1. bloku JE V1, vyradovanie a likvidácia jadrovej elektrárne A1. Samostatným segmentom komerčného charakteru sú pre nás činnosti nakladania s rádioaktívnymi odpadmi a vyhoreným jadrovým palivom. V roku 2007 sme prekročili plánované ukazovatele výroby elektriny na 2. bloku JE V1 a ukazovateľ pohotovosti výkonu 2. bloku JE V1, vďaka čomu sme dostali zmluvne dohodnutý bonus vo výške 148 805 tis. Sk. Taktiež sme prekročili plánovaný objem poskytovaných jadrových služieb. Novou aktivitou je pre nás účasť na medzinárodnom projekte technickej asistencie a podpory prevádzky JE Metsamor v Arménsku.

Využívate na financovanie činností aj iné zdroje?

K významným zdrojom financovania činností našej spoločnosti patria dotácie Národného jadrového fondu, ktorými sú preplácané činnosti vyradovania JE A1 a granty Európskej banky pre obnovu a rozvoj (EBRD) na projekty BIDSF súvisiace s prípravou vyradovania JE V1.

Na 1. bloku jadrovej elektrárne V1 sa realizuje ukončenie jej prevádzky a príprava na vyradovanie. O pol roka čaká takýto osud aj 2. blok a v roku 2012 elektrárňou vstúpi do etapy vyradovania. Ako sú finančne zabezpečené tieto náročné práce?

Financovanie odstavenia, ukončovania prevádzky a vyradovania je riešené viaczdrojovo. Činnosti ukončovania prevádzky blokov až do doby získania licencie na vyradovanie JE V1 sú preplácané SE, a.s., na základe Zmluvy o predaji a kúpe výrobnnej kapacity a výkonu JE V1, ktorá bola podpísaná medzi SE, a.s., a JAVYS, a.s., k 1. 4. 2006 v rámci privatizácie SE, a.s., a vyčlenenia blokov JE V1 z majetku SE, a.s. Ďalšími príspevkami by mali byť dotácie z Národného jadrového fondu na činnosti súvisiace s vyradovaním a likvidáciou JE V1, resp. z fondu BIDSF na podporu odstavenia JE V1 zo zdrojov Európskej únie.

BIDSF bol ustanovený na základe uzatvorenia Rámcovej dohody medzi vládou SR a Európskou bankou pre obnovu a rozvoj (EBRD) v roku 2001, pričom prostriedky z tohto fondu majú slúžiť na čiastočnú kompenzáciu škôd, ktoré vznikli Slovenskej republike predčasným odstavením JE V1. Spoločnosť JAVYS, a.s., bola poverená ako jeden z prijímateľov finančných prostriedkov z fondu BIDSF.

JAVYS

Čerpanie finančných prostriedkov z fondu BIDSF na jednotlivé projekty je zabezpečené na základe uzatvárania grantových dohôd medzi JAVYS, a.s., a Európskou bankou. Doteraz bolo takto uzatvorených 13 grantových dohôd. Pri realizácii týchto činností sú uplatňované náročné princípy obstarávania v zmysle platných právnych predpisov, t. j. zákona o verejnom obstarávaní a pravidiel EBRD.

Od začiatku budúceho roku sa mení pozícia JAVYS-u z výrobcu elektriny na odberateľa. Ovplyvní táto zmena činnosť spoločnosti?

V súčasnosti je výroba elektriny z JE V1 zdrojom našich tržieb, čo sa po odstavení 2. bloku zmení. Existujúci režim dodávky elektriny pre našu vlastnú spotrebu a pre naše zariadenia z blokov JE V1 končí tohto roku. Energie, médiá a hospodárenie s nimi sú kľúčovými otázkami efektívneho fungovania firmy a predstavujú pre nás významnú nákladovú položku. Na túto novú situáciu sa pripravujeme, rokujeme so súčasným dodávateľom a hľadáme čo najefektívnejší spôsob zabezpečenia našich potrieb energie a médií.

Jaslovské Bohunice sú horúcim železkom vo výbere lokality na nový jadrový zdroj. Návrh ministerstva hospodárstva vybudovať tu novú jadrovú elektrárňu podporila aj vláda SR. Aké úlohy vyplývajú z tohto návrhu pre JAVYS?

Vláda SR schválila Návrh možnosti zabezpečenia výstavby nového jadrového zdroja v lokalite Jaslovské Bohunice. Jadrová a vyradovacia spoločnosť bude spolupracovať na analýze východísk a predpokladov a identifikácii možností výstavby nového jadrového zdroja v lokalite Jaslovské Bohunice na území Jadrovej a vyradovacej spoločnosti, a.s.

Spoločnosť pripraví všetky potrebné podklady na zadanie požiadavky na vypracovanie Feasibility study a podklady na vypracovanie správy pre proces hodnotenia vplyvu nového jadrového zdroja na životné prostredie (EIA) v zmysle zákona 24/2006 Z. z.

Naša spoločnosť má k dispozícii analýzy, ktoré potvrdili, že v rámci územia JAVYS, a.s., je možné vybudovať nový zdroj s inštalovaným výkonom v rozsahu od 600 MW do 1 750 MW. Tieto analýzy budú jedným z podkladov materiálu, na základe ktorého vláda rozhodne o konkrétnom postupe výstavby nového jadrového zdroja na Slovensku. Nositeľom úloh, ktoré sú rozsiahle a komplexné, je Ministerstvo hospodárstva SR.

V minulých dňoch ste sa zúčastnili na rokovaní Európskeho jadrového fóra v Prahe. Aké sú závery z tohto rokovania?

Založením tejto platformy sa vytvoril nový priestor na diskusiu o všetkých dôležitých otázkach jadrovej energetiky. Energia z jadra zažíva v Európskej únii nepochybne svoju renesanciu. Slovenský premiér Róbert Fico uviedol, že reálna situácia v oblasti zásobovania elektrinou nás dennodenne presviedča, že jediným možným riešením, ktoré dokáže zabezpečiť jej dostatok v nasledujúcich desaťročiach, je budovanie jadrovej energetiky. Predseda vlády Českej republiky Mirek Topolánek v otváracom prejave pripomenul, že do roku 2015 nie je možné rátať s tým, že by sa objavil nový zázračný zdroj energie. Staviť na jadrové elektrárne teda nie je ani tak vecou voľby,

ako zodpovednosti, pragmatického prístupu a ekologických dopadov. Na fóre zazneli aj názory, ktoré jadrovú energiu v Európskej únii legitimujú a časom by ju mohli postaviť na rovnakú úroveň s obnoviteľnými zdrojmi.

Ďakujem za rozhovor.

- mm -

Vizitka

Ing. Peter Čižnár

Narodený:

8. apríla 1961 v Tužine

Vzdelanie:

PdF Univerzity Karlovej v Prahe, Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bella v Banskej Bystrici

člen Slovenskej komory daňových poradcov a účtovníkov

Pracovné pozície:

Slovenská obchodná inšpekcia na Krajskom inšpektoráte pre hlavné mesto SR Bratislava, Daňová správa SR – vedúci oddelenia kontroly, riaditeľ daňového úradu, JAVYS – riaditeľ sekcie obchodu, riaditeľ sekcie ekonomiky a účtovníctva, vrchný riaditeľ divízie ekonomiky a obchodu

JAVYS ekoinfo

Vplyv prevádzok Jadrovej a vyradovacej spoločnosti, a.s., na životné prostredie január – máj 2008

Atmosféra

01 – 05/2008	Aktivita rádionuklidov v plynných výpustiach								
	JE V1			VYZ A1			MSVP		
	Výpusť	Limit	Čerpanie limitu	Výpusť	Limit	Čerpanie limitu	Výpusť	Limit	Čerpanie limitu
Vzácne plyny (TBq)	1,490	2 000	0,074 %	**	*	*	**	*	*
Aerosóly (MBq)	11,285	80 000	0,014 %	1,287	940	0,140 %	0,268	300	0,090 %
Jód (MBq)	2,254	65 000	0,003 %	**	*	*	**	*	*

* limit nie je stanovený ** hodnoty sa nemerajú

Hydrosféra

Váh a Dudváh – limit podľa rozhodnutia č. KÚŽP-1/2006/00273/Fr vydaného KÚŽP Trnava

01 – 05/2008	Prevádzka	Jednotka	Ročný limit množstva vypúšťaných odpadových vôd	Vypustené množstvo odpadových vôd	% plnenia z ročného limitu	Množstvo odobranej vody z vodnej nádrže Sĺňava
Váh	JAVYS (VYZ, JE V1)	m ³ .mesiac ⁻¹	8 924 688	1 886 280	21,13	6 221 827
Dudváh	JAVYS (JE A1, JE V1)	m ³ .mesiac ⁻¹	315 360	130 164	41,36	-

01 – 05/2008	Aktivita rádionuklidov v odpadových vodách recipientu Váh					
	JE V1			VYZ		
	Výpusť	Limit	Čerpanie limitu	Výpusť	Limit	Čerpanie limitu
Korózne a štiepne produkty (MBq)	8,204	13 000	0,063 %	43,33	12 000	0,36 %
Trícium (GBq)	1 624,7	20 000	8,124 %	76,59	10 000	0,77 %

Viac informácií nájdete na webovej stránke www.javys.sk.

V elektrárni Caorso

Združenie miest a obcí regiónu Jaslovské Bohunice každoročne organizuje tematickú pracovnú cestu so zameraním na získavanie skúseností z fungovania štátnej správy a samosprávy hlavne v regiónoch, kde sú umiestnené jadrové zariadenia v Európe. V máji tohto roku boli členovia združenia na skusoch v Taliansku a okrem iného navštívili aj vyradovanú jadrovú elektráreň Caorso. Elektráreň s varným reaktorom a inštalovaným výkonom 860 MW bola uvedená do prevádzky v decembri 1981 a do októbra 1986, keď bola odstavená, vyrobila 27,95 TWh elektriny. Počas prevádzky v nej pracovalo 360 zamestnancov a na odstavkách na výmenu paliva spojených s opravami a revíziami zariadení sa zúčastňovalo asi 1 000 zamestnancov dodávateľských organizácií. V roku 2007 sa počet zamestnancov znížil na 130. Po desiatich rokoch sa začala elektráreň vyradovať postupne po častiach tak, ako získava súhlas dozorných orgánov na likvidáciu. Vyradovaním talianskych jadrových elektrární je poverená spoločnosť Sogin.

V súčasnosti sú spracované rádioaktívne odpady z tejto elektrárne uskladnené v sudoch v lokalite a vyhorené palivo posielajú na prepracovanie do Francúzska s tým, že sa im vráti produkt z prepracovania. Otázka ukládania rádioaktívnych odpadov má byť v Taliansku riešená vybudovaním centrálného úložiska. S jeho výstavbou by mali začať do 2 rokov. Vo vzťahu k regiónu kladú dôraz na komunikáciu a poskytovanie informácií. Pozitívnym príspevkom k vzájomnej informovanosti sa stali pravidelné štvrťročné stretnutia zástupcov mestečka Caorso, spoločnosti Sogin, miestnej samosprávy, zainteresovaného ministerstva, dozorného orgánu a odborárov. V rámci komunikácie sa miestna samospráva snaží obyvateľom poskytovať všetky dostupné informácie a uvažuje o budovaní informačného centra. Asociácia miest v okolí jadrových zariadení je založená vyslovene na hospodársko-ekonomickej báze a nie pásiem ohrozenia tak, ako je to u nás. Nová talianska vláda vyhlásila, že do desiatich rokov chce postaviť 5 jadrových blokov. Starosta Caorsy podporuje kandidatúru tejto lokality na možné budovanie nového zdroja, čo by znamenalo ekonomický prínos pre región. Podľa jeho názoru o prevádzke a odstavení jadrových elektrární by mali rozhodovať odborníci, a nie ľudové referendum.

Súčasťou energetického programu pracovnej cesty ZMO bola návšteva centrál spoločnosti Enel v Ríme. Jej zástupcovia predstavili slovenským návštevníkom strategické ciele, zahraničné aktivity, ekonomické výsledky a prevádzkované zdroje. Špecificky sa sústredili na plánované investičné zábery na Slovensku. Okrem dostavby blokov 3, 4 v Mochovciach, výstavby malých vodných elektrární sa zaujímajú aj o geotermálnu energiu na Slovensku.

Ing. Dobroslav Dobák

Prevádzka jadrových zariadení JAVYS

Jadrová elektráreň V1

Apríl 2008

V apríli bola spoľahlivá, bezpečná a stabilná prevádzka 2. bloku. Zníženie výkonu bolo len z dôvodu poskytovania podporných služieb, a to primárnej regulácie výkonu a dvakrát bola na požiadanie dispečera SEPS aktivovaná terciárna regulácia výkonu TRV – 20 MW. Objem výpadkov výroby z tohto dôvodu bol 4 713 MWh.

Máj

V piatom mesiaci 2. blok pracoval bez neplánovaných výpadkov výroby. Výkon reaktora počas celého mesiaca bol znížený na 97 % a boli zapnuté korektory frekvencie oboch turbogenerátorov na poskytovanie primárnej regulácie výkonu. Nevyrobená elektrina z dôvodu poskytovania primárnej regulácie výkonu predstavovala 9 821 MWh.

Výroba elektriny v JE V1

1. blok Odstavený v roku 2006

2. blok

Od začiatku roka 1 526 720 MWh

Od začiatku prevádzky 80 293 172 MWh

JE V1 156 985 639 MWh

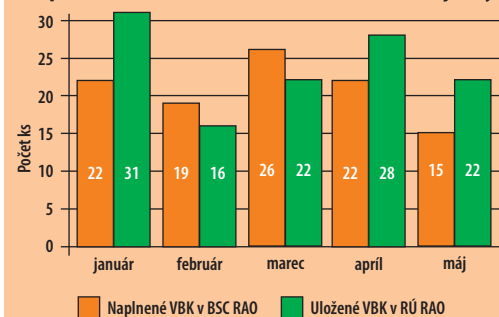
Bohunické spracovateľské centrum RAO

Počet naplnených vláknobetónových kontajnerov 37

Republikové úložisko RAO (RÚ RAO)

Celkový počet uložených vláknobetónových kontajnerov 1 649

Naplnené a uložené vláknobetónové kontajnery

2. blok V1 druhý najlepší

Podľa sumárneho indexu Svetovej asociácie jadrových prevádzkovateľov WANO bol v roku 2007 zo 422 hodnotených blokov 2. blok jadrovej elektrárne V1 na 57. mieste. Zo slovenských jadrových blokov sa najlepšie umiestnil 1. blok JE Mochovce, ktorému patrí 16. priečka. Za mochovským blokom zaostali štyri bloky českej JE Dukovany. Ostatné slovenské jadrové bloky skončili v prvej stovke. V hodnotení medzi blokmi s tlakovodnými reaktormi poskočil mochovský blok na 12. miesto a 2. blok JE V1 na 50. miesto.

Umiestnenie blokov vo svete podľa metodiky WANO je orientačné, nie je to hodnotenie jadrovej bezpečnosti ani kvality projektu. Hodnotenie slúži skôr na sledovanie dlhoročných trendov ukazovateľov vo vlastnej elektrárni a zároveň dáva príležitosť na využitie prevádzkových skúseností silných oblastí v iných jadrových elektrárnach, na zlepšovanie prevádzkových ukazovateľov a trvalé zvyšovanie jadrovej bezpečnosti.

- r -

SNUS hodnotil činnosť

Na 19. valnom zhromaždení Slovenskej nukleárnej spoločnosti (SNUS), ktoré sa uskutočnilo 23. apríla v Častej-Papierničke, sa zúčastnilo 119 členov a hostí. Účastníci si vypočuli správy o činnosti spoločnosti, hospodárení a revíznej komisie. Súčasťou programu bolo ocenenie zaslúžilých členov. Ročnú činnosť zhodnotili i sekcie WIN, Radiačná ochrana a Mladá generácia. Popoludňajší program prvého dňa vyplnili prednášky na súčasné témy jadrovej energetiky, ale i histórie fyziky, prvej slovenskej jadrovej elektrárne A1 a iné zaujímavé vystúpenia.

SNUS v nasledujúcom období si za hlavnú úlohu kladie informovať štátne, politické a hospodárske orgány, poslancov NR SR a Európskeho parlamentu, médiá a verejnosť o tom, že jadrová energia musí byť neoddeliteľnou súčasťou súboru zdrojov na Slovensku vzhľadom na svoju vysokú bezpečnosť, konkurencieschopnú ekonomiku a priaznivý vplyv na životné prostredie.

Po rokovaní valného zhromaždenia SNUS pokračoval 24. apríla v Častej-Papierničke dvojdnový maratón výmeny informácií a skúseností členov Českej, Nemeckej a Slovenskej nukleárnej spoločnosti pod názvom NUSIM 2008.

Na seminári odzneli prezentácie v niekoľkých sekciách a venovali sa situácii a výhľadom jadrovej energetiky v nových krajinách Európskej únie (EÚ) a v partnerských krajinách, údržbe, inžinierskym službám a stratégii, novým reaktorovým blokom v Európe, modernizácii a zvyšovaniu bezpečnosti jadrových elektrární, vyradeniu, nakladaniu s odpadom a vplyvu na životné prostredie.

- r -

**Neváhajte a pridajte k nám
do Infocentra JAVYS v Jaslovských Bohuniciach**

Spoznáte tu svet atómov a jadrovej energie Ponúkame prezentácie a exkurzie

- Strojovňa, bloková dozorná a reaktorová sála JE V1
- Bohunické spracovateľské centrum RAO
- Medzisklad vyhoreného paliva
- Republikové úložisko RAO v Mochovciach

Kde nás nájdete

Kontaktujte nás a dohodnite si termín návštevy.
Tel.: 033/531 23 31, 33 54, fax: 033/559 15 35, e-mail: info@javys.sk
Otvorené celoročne v pracovných dňoch od 8.00 do 15.00 h

www.javys.sk

K pomníku slovenských vlastencov

...„Sbohom národe môj, pozdravuj moju rodinu...!“ Rachot bubnov náhle prerušil jeho slová. „Dievčence! Ktorá si vezmete na pamiatku tento prsteň od Slováka za národ na smrť odsúdeného?“ pokračoval, keď dozneli. Mal dvadsaťtri rokov a 21. októbra 1848 násilne ukončili jeho život. Potom priviedli ďalšieho, o rok mladšieho. Aj on smelo kráčal na popravu. „Vedľa Šuleka ma pochovajte!“ boli posledné slová Karola Holubyho. Potom ich nechali, na výstrahu, tri dni visieť na šibenici. Odsúdil ich rýchle zriadený súd v Hlohovci. Ľudia na nich spomínali s úctou a obdivom.

Čo vykonal, že im zobrali to najcennejšie?

V roku 1848 prešla Európou revolučná vlna, kedy sa jednotlivé národy chceli vymaniť spod panského jarma. V marci vypukla aj v Rakúsko-Uhorsku. Lajos Kossuth sa stal predsedom revolučnej uhorskej vlády, ktorá hlásala, že Uhorsko má len jeden národ a ostatným národom ich práva upierala. Slováci, vedení štúrovcami, vyčerpajúc mierové prostriedky, v septembri 1848 vyhlásili neposlušnosť peštianskej vláde a začali pripravovať ozbrojený odboj, ktorý však nebol dobre organizovaný a slovenskí dobrovoľníci boli už v októbri porazení. Vodcovia povstania boli vyhlásení za vlastizradcov a vydali na nich zatykač.

Detail pomníka

Karol Holuby nevediac, že už je rozhodnuté, bojoval pri Lubine so skupinou dobrovoľníkov ďalej. Neodolali však presile a museli sa stiahnuť. Keď sa víťazi začali mstiť na civilnom obyvateľstve, Holuby sa rozhodol, že pôjde vyjednávať. Tam ho ktosi označil za organizátora povstania. Aj Viliam Šulek bol zajatý, keď sa spolu s obyvateľmi Brezovej pod Bradlom

a Myjavy postavil proti maďarským jednotkám. Obaja boli splnomocnenci Slovenskej národnej rady, prvého národného, politického, reprezentačného orgánu Slovákov v dejinách.

Ani maďarská revolúcia však netrvala dlho. Keď Kossuth na jar 1849 vyhlásil osamostatnenie Uhorska, vláda vo Viedni požiadala o vojenskú pomoc ruského cára. Po príchode ruských kozákov došlo k rozhodujúcej bitke, v ktorej bola aj maďarská revolúcia porazená.

Miesto popravy našich vlastencov malo byť asi zabudnuté, keď neskôr bolo zorané. Miestny oráč však tam iniciatívne postavil drevený kríž. A tak v roku 1928 mohli byť pozostatky Viliama Šuleka a Karola Holubyho uložené do urny a umiestnené do základov terajšieho pomníka.

„Božie mlyny melú pomaly, ale spravodlivo.“ Hádám sa naplnilo toto príslovie, pretože onedlho po vykonaní rozsudku začala pracovať spravod-

Pomník slovenských vlastencov

livost. Tí, ktorí poslali našich dobrovoľníkov do večnosti, ich čoskoro nasledovali. Pár dní po poprave zomrel kat, evanjelický farár, ktorý Holubyho pripravoval na smrť, zomrel o dva mesiace neskôr a o rok bol obesený aj ten, ktorý ortieľ nad nimi podpísal – barón Jeszenák.

Je zaujímavé, že aj keď hlavní vodcovia maďarskej revolúcie Lajos Kossuth a Sandor Petöfi boli pôvodom Slováci, Maďari ich oslavujú ako svojich národných hrdinov. Škoda, že my si tých našich, ktorí to dokázali aj činmi, ani veľmi nepripomínáme. Viliam Šulek sa narodil v marci 1825 a Karol Holuby vo februári o rok neskôr.

Popis trasy

Pomník slovenských vlastencov sa nachádza asi 14 km od Jaslovských Bohuníc. Z obce vyrazíme do Malženíc, prejdeme Trakovice aj diaľničný nadjazd za obcou. Pokračujeme na Hlohovec po štátnej ceste č. 513, kde čoskoro, ešte pred mostom cez Váh, zbadáme po pravej strane cesty malý, nie veľmi udržiavaný parčík s pomníkom. Jeho autorom je Dušan Jurkovič.

Odomykanie vody v Jaslovských Bohuniciach

Vodácku sezónu na novej lodenici v Jaslovských Bohuniciach symbolicky prišiel otvoriť sám Neptún, starorímsky boh mora a riek. Ide o typický jarný rituál. Prezlečený Neptún najskôr vyskúšal kvalitu vodáckeho móla na lodenici pri rybníku, potom už vybalil novučičké baby kajaky, ktoré spoločne so starostom a prezidentom ŠK Blava Petrom Ryškom označili novým logom vodáckeho klubu. Pomyselný Neptún nevynechal ani novú Zbojnícku kuchyňu, ktorá má návštevníkom Jaslovských Bohuníc spríjemniť chvíle strávené pri vode. Na slávnostné odomykanie vody Blavy prišla aj riaditeľka trnavskej pobočky Slovenského Červeného kríža. -eg-

Malokarpatské partnerstvo

V utorok 13. mája sa v obci Kátlovce konalo valné zhromaždenie občianskeho združenia Malokarpatské partnerstvo. Toto zoskupenie združuje viac ako 22-tisíc obyvateľov a má rozlohu 337 km². Cieľom združenia je spolupráca pri propagácii oblasti pod Malými Karpatmi. Jeho záujmom je realizácia spoločnej stratégie rozvoja, zhodnocovanie prírodného a kultúrneho dedičstva regiónu v kontexte cestovného ruchu, vytváranie podmienok pre spoluprácu pri rozvoji regiónu a účasť pri obnove vidieka na národnej a európskej úrovni. Výsledkom valného zhromaždenia bolo prijatie myšlienky predloženia projektov na čerpanie finančných prostriedkov z eurofondov, určených pre rezort pôdohospodárstva. Predstavitelia združenia vyjadrili záujem o nadviazanie partnerstva aj s ďalšími mikroregiónmi.

V Zavare sa hodovalo

Hodovou atmosférou dýchala v piatok 13. júna obec Zavar. Miestny domov sociálnych služieb už po štvrtýkrát otvoril svoje brány, aby priblížil všetkým život svojich klientov. Country hody sú symbolom hodovania, čo znamená, že v tento deň sa stretne celá rodina, blízki, ľudia hodia, bavia sa, rozprávajú. Pre návštevníkov bol pripravený bohatý program. Najväčšími hudobnými lahôdkami boli vystúpenia Zuzky Smatanovej, Janka Kurica zo skupiny Vidiek či Alana Mikušeka. Na svoje si prišli aj deti. Mohli si vyskúšať maľovanie na tvár, kone, poníky alebo skákací hrad. Súčasťou tohtoročného programu bolo slávnostné otvorenie Animoterapie, čiže liečby zvieratami. Riaditeľka domova Anna Pavlovičová vysvetlila pozitíva takejto liečby: „Zvieratá znižujú agresivitu a emočné napätie, ktoré u človeka vzniká. To, že v našom domove budeme mať viac zvierat, sa pozitívne odrazí na psychosomatickom stave našich klientov.

Máme s tým skúsenosti, pretože už štyri roky realizujeme hipoterapiu. Tento druh terapie si chvália aj rodinní príslušníci našich klientov, lebo vidia potom úžasné zmeny v ich správaní.“ V domove žije 140 mužov, z toho trinásť budú žiť v samostatnom bloku bývania. Tento krok kladie dôraz na pestovanie sebastačnosti. „Máme chlapov, ktorí sú schopní žiť sami, pripraviť si raňajky, oprat' si a podobné bežné veci. Zatiaľ sme na začiatku procesu, táto novinka sa bude týkať trinástich mužov. Zvyšuje to úctu a hrdosť na ľudí, ktorí sú nejakým spôsobom iní,“ vysvetlila riaditeľka.

Foto: Ivan Krajčovič

REGIÓN

Piešťany žili leteckými dňami

Pod titulom Dni národnej hrdosti sa 14. a 15. júna na piešťanskom letisku konali 2. národné letecké dni. Nad týmto najväčším leteckým podujatím roka prevzali záštitu prezident SR Ivan Gašparovič a predseda vlády SR Robert Fico. Hostiteľom podujatia bol predseda Trnavského samosprávneho kraja Tibor Mikuš. Dominantnou bola prezentácia Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Svoju techniku predstavili vzdušné i pozemné sily a sily výcviku a podpory. Vo vzduchu sa predviedli modernizované stíhačky MiG-29, lietadlá L-39, L-410 a An-26, vrtuľníky Mi-17 a Mi-24. Diváci sa tešili z tradičného preletu veľkej skupiny lietadiel a vrtuľníkov, výsadku z malej výšky, zásahu stíhačov proti narušiteľovi, či z ukážky navedenia lietadiel na cieľ predsunutým letec-

kým navádzačom. Letový program dopĺňalo predvádzanie ťažkej pozemnej techniky, okrem iného raketového systému S-300 či obrneného vozidla Aligator. Zaujala ukážka záchrany života v súčinnosti vojenských, policajných

a záchranných tímov a tiež posádky vrtuľníka Mi-17. Piešťanskú premiéru mali Vzdušné sily Armády Českej republiky s lietadlami Gripen, L-159 a Airbus A319CJ, tiež aj poľská letecká akrobatická skupina, lietadlo L-39 z Maďarska i španielske transportné lietadlo EADS CASA C-295M. Už z vlašajška známou, no rovnako očakávanou lahôdkou bol prelet dopravného lietadla Tu-154 v malej výške nad letiskom. Veľký záujem bol aj o bohaté sprievodné podujatia – výstavy týkajúce sa histórie letectva, vojenského historického plagátu či leteckých motívov na slovenských známkach. Na svoje si prišli aj zberatelia, pretože toto podujatie budú navždy dokumentovať nielen dve príležitostné poštové pečiatky, ale aj iné predmety z oblasti filatelie.

Trnavský deň sestier

Mottom Sigmunda Freuda „Keď sa dotýkate duše, liečite nielen tým, čím viete, ale tým, čím ste,“ sa začal 12. mája 2008 v aule Pazmaneju Trnavskej univerzity Druhý trnavský deň sestier. Na konferencii sa zúčastnilo 150 sestier a pôrodných asistentiek. Slávnostným príhovorom konferenciu otvoril predseda Trnavského samosprávneho kraja Tibor Mikuš. Úprimne poďakoval všetkým sestrám za ich profesionálnu prácu. Vyjadril presvedčenie, že všetky sestry si ponechajú vo svojom šlachetnom povolaní to najcennejšie, čo sa nedá zaplatiť peniazmi, ale vyrieši problém pacienta – úsmev, láskavé slovo a ľudský prístup. Prezidentka Slovenskej komory sestier a pôrodných asistentiek Mária Lévyová vo svojom príhovore prirovnala poslanie sestry k ceste plnej kameňov, zložitých prekážok a veľkých búrok, ale na strane druhej k ceste slnečných dní, ktoré naplňujú všetky každodenné maličkosti. Každá sestra si musí uvedomiť, že každá jej činnosť je mimoriadne dôležitá, a neznesie zastavenie. Každé dobro, ktoré môže vykonať, každú láskavosť, ktorú môže inému človeku preukázať, musí urobiť teraz a nie ju odkladať na neskoršie. V závere svojho vystúpenia zaželala všetkým sestrám, aby im práca, ktorú si vyvolili, prinášala radosť a spokojnosť, že pomáhajú človeku v najťažších chvíľach života. Najobetavejšie a najlepšie sestry a pôrodné asistentky z Trnavského kraja boli ocenené BIELYM SDRCOM. Ocenenie získali Antónia Bôžiková, Oľga Haringová, Katarína Jedličková, Éva Lapos, Jarmila Šetinová a Ivan Žilničik (na fotografii Ivana Krajčoviča).

Kinematovlak zastavil aj v Leviciach

Pojazdné kino vo vlakovom vozni, Kinematovlak, navštívil v máji prvýkrát Slovensko. Medzi pätnástimi mestami, kde počas svojej cesty zastavil, boli 26. mája Levice. Možnosť vidieť na vlastné oči vlak plný rozprávok využili stovky školákov i detí predškolského veku so svojimi rodičmi. „Jednoznačne najväčší záujem je o kreslené rozprávky o Krtkovi, ktoré nielen často reprízujeme, ale práve počas ich premietania vychádza z vozňa najhlučnejší smiech. Priemer návštevnosti je asi 500 detí denne, najväčší počet, 635 účastníkov, bol doteraz v Prešove,“ uviedol Martin Noskaj, zástupca riaditeľa Čiernohronskej železnice, ktorý vlak na jeho slovenskej trase sprevádza. Hlavným sprievodcom a technickým dozorom Kinematovlaku je od jeho sprevádzkovania Vladimír Janál, ktorý nechýbal ani na Slovensku. „Kinematovlak vyštartoval v Čechách v roku 2004 so zámerom zoznámiť verejnosť s Medzinárodným filmovým festivalom, ktorý sa v rovnakom období koná v Zlíne. Nemenej dôležitá bola tiež snaha organizátorov pritiahnúť deti k železnici a súčasne týmto projektom nahradiť chýbajúce kiná v menších mestách a obciach,“ hovorí V. Janál. Sám si všetky absolvované trasy Kinematovlaku detailne na mape značí a farebne rozlišuje. Počas prvého ročníka Kinematovlak prešiel severovýchodné Čechy a Moravu, o rok nato južné Čechy a juh Moravy, potom to bol severozápad Čiech a vlni stred krajiny.

-sak-

Foto: Rozprávku vo vlaku si pozreli aj žiaci VI. ZŠ Levice.

Čriečky v Tlmačoch

Mesto Tlmače, MsKS a Miestny odbor Matice slovenskej Tlmače, Dom Matice slovenskej Levice s finančnou podporou nadácie Matice slovenskej pripravili 23. mája 12. ročník prehliadky detských folklórnych súborov severnej časti okresu Levice Čriečky 2008, v Spoločenskom dome v Tlmačoch, na Lipníku. V programe vystúpili Plamienok z Tlmáč, Vretienko z Kozároviec, Lipovinka

Na spoločnej fotke detské folklórne súbory zo Starého Tekova a Padiny.

z Bátoviec, Kľačanček z Hronských Kľačan, Klások z Čajkova, Prandofienka z Devičian, Hronček z Veľkých Kozmáloviec, Pramienok z Novej Dediny, Kolovrátko z Rybníka, Tekovanček zo Starého Tekova, zahraničný hosť ZŠ Maršala Tita Padina zo Srbska.

Primátor Tlmáč Mgr. Miroslav Považan, starostovia okolitých obcí, riaditelia škôl, riaditeľ Domu MS Mgr. Vincent Mozdík, spisovateľ A. Chudoba, PaedDr. Štefan Adam, vedúci FS Vatra manželia Urbanovci a mnohí ďalší prijali pozvanie na dopoludnie plné krásnych speváckych a hudobných zážitkov.

Na pôde mesta ich srdečne privítal Mgr. Július Žúbor, predseda MO MS. Priopomenul, že táto prehliadka sa koná pravidelne od roku 1995 a predstavil hosťom stručne históriu Tlmáč. Potom sa slova ujal žiak 9. triedy ZŠ Tlmače Juraj Kukla, ktorý celý program moderoval. V dvojhodinovej prehliadke sme videli vystúpenia bohaté na piesne, tance a zvyky našich predkov. Posledným lupienkom v bohatej programovej kytici bolo vystúpenie hostí z Padiny. Deti z Dolnej zeme nás svojím vystúpením presvedčili, že si zachovali nielen zvyky a tradície, ale predovšetkým svoj materinský jazyk – slovenčinu. Potvrdil nám to na záver počas rozhovoru starosta obce Padina Janko Kollárik. „Padina je jazykovo najčistejšia a najväčšia slovenská dedina v Srbsku, má asi 6 500 obyvateľov, z toho 99,9 % sú Slováci. Pred dvoma rokmi sme oslavovali 200. výročie príchodu prvých Slovákov na Dolnú zem. Padina bola založená v roku 1806. Najprv prišlo za lepším životom 80 rodín, postupne prichádzali ďalší, ale začínali v zložitých podmienkach. V súčasnosti máme v škole 603 žiakov, učia sa len po slovensky. V Dome kultúry zachovávame tradície, ktoré naši predkovia priniesli z Hornej na Dolnú zem. Pracuje tu veľmi úspešná folklórna skupina, máme vynikajúce divadlo, lokálne rádio Padina vysiela v slovenčine,“ pochválil sa hrdlo starosta.

Účasť zahraničného hosta na prehliadke v záverečnom príhovore ocenil primátor Tlmáč Mgr. Považan. Poďakoval všetkým účinkujúcim a pedagógom, ktorí ich vedú v jednotlivých súboroch. Záverečná pieseň Po nábreží koník beží spojila deti zo všetkých škôl s divákmi v hľadisku a podčiarkla priateľskú atmosféru vydareného XII. ročníka prehliadky. Vanda Prandorfyová

REGIÓN

Krv darovali v tlmačskej škôlke

Materská škola na Námestí odborárov v Tlmačoch zorganizovala 22. mája odber krvi, ktorý sa stretol v meste s veľmi pozitívnym ohlasom. „Veľmi sa teším z toľkých dobrovoľných darcov, som rada, že ľudia na našu výzvu zareagovali a nezostali ľahostajní. Veď krvi nikdy nie je dost!“ vítala nás riaditeľka MŠ Klára Medzihradská. Medzi prvými darcami krvi bola učiteľka Mária Havranová z tamojšej škôlky, vzácne kvapky krvi daroval aj primátor Tlmáč, Mgr. Miroslav Považan, v hojnom počte prišli aj rodičia detí a veľkú skupinu prvodarcov tvorili študenti SOU Tlmače so svojimi pedagógmi.

mohli zúčastniť celej akcie. Malí zdravotníci boli veľmi zlatí, zaujímali sa o každý krok, ktorý na odbere krvi videli, kladli veľa otázok a verím, že z nich vyrastú veľkí zdravotníci.“

Odber krvi v Tlmačoch bol úspešný, prišlo 38 darcov, z nich 36 mohlo darovať krv a 14 bolo prvodarcov. Všetkým, ktorí v tento deň darovali krv, patrí náš obdiv a poďakovanie.

Vanda Prandorfiová

V škôlke sa v tento deň nekonal len odber krvi, ten bol súčasťou stretnutia malých zdravotníkov z materských škôl – Veľké Kozmálovce, Starý Tekov, Tlmače – Nová ulica, Nový Tekov, Čajkov, Lok, Nová Dedina, Hronské Kosihy, Kalná nad Hronom, Rybník, Tlmače – Námestie odborárov, Kozárovce, Hronské Kľačany. Prišli, aby sa stretli v rozprávkovej ríši, kde ošetrovali kamarátov z obľúbených rozprávok ako Janko Hraško, Šípková Ruženka, Červená čiapočka, Hrnček, var atď. Do rozprávkových kostýmov sa obliekli učiteľky z Klubu zdravých materských škôl a mládežníci Územného spolku SČK Levice. Červená a biela krvinka veľmi poučne sprevádzali deti svetom rozprávok. Práve v tejto súvislosti sprievodná aktivita – odber krvi, bola výbornou príležitosťou pre deti vidieť dospelých pomáhať naostro.

Svoj tridsiaty odber v tento deň absolvoval Jozef Havetta, ktorý už má bronzovú aj striebornú Janského plaketu. Tridsiaty odber bol však výnimočný, pretože ho za ruku držala 6-ročná dcérka Viktória, a týmto bol odber preňho nezabudnuteľný.

Vynikajúce dojmy zo vzácného dňa potvrdila RNDr. Daniela Mészárosová, vedúca detašovaného pracoviska Nové Zámky, Národná transfúzna služba SR: „Chceme sa poďakovať organizátorom tohto odberu a sme radi, že sme sa

Mrazenie ovocia a zeleniny

Ak máte v záhradke veľa ovocia a zeleniny a zavárať vás už nebaví, je jednoduchšie ovocie aj zeleninu zamraziť. Pri mrazení však treba dodržať isté zásady:

Mrazičku treba nastaviť pri zmrazovaní na maximálny výkon a potraviny radšej zmrazovať v menších dávkach a čo najrýchlejšie... Pri rýchlom zmrazovaní sa kvapalné látky v potravinách menia na kryštáliky, takže sa nenarušia bunkové steny. Rovnako aj pri správnom rozmrazovaní nedochádza k vnútorným zmenám, takže rozmrazené potraviny sa podobajú čerstvým. Naopak, pri pomalom zmrazovaní sa vytvárajú veľké kryštály, ktoré bunky narušia a znehodnotia. Dôležité pri zmrazovaní sú obaly, ktoré použijete. Vždy sa treba snažiť o maximálne vytlačenie vzduchu a o nepriedušné uzavretie obalu. Praktickejšie sú nízke a ploché nádoby, vhodné sú aj mikroténové vrecká uzavreté zvarom.

Ovocie

Na zmrazovanie vyberajte iba čerstvé, pevné, nepoškodené plody. Nikdy nezmrazujte ovocie nahnité. Umyte ovocie pod tečúcou vodou, nechajte ho odkvapkať a osušte. Podľa ďalšieho použitia ho môžete nakrájať, prepasírovať, rozmixovať, odkôstkovať, alebo nechať v kuse. Ovocie môžete zmraziť aj s pridaním cukru... Pokiaľ zmiešate plody s cukrom, obmedzíte ich styk so vzduchom a znížite riziko neskoršej oxidácie. Na jeden diel cukru dajte vždy päť dielov ovocia.

Zelenina

Príprava prebieha rovnako ako pri ovocí. Tepelná úprava pred zmrazením je tiež možná, a to niekoľkými spôsobmi: varením, dusením či sparením. Na rozdiel od ovocia existuje zelenina, ktorá na mrazenie nie je vhodná, napr. hlávkový šalát, red'kvička.

A na záver

Rozmrazené potraviny už nikdy znovu nezmrazujte!

Dve tváre bestselleru

Ázijské automobilky vedia veľmi príjemne prekvapiť, ale občas pripomenuť, že sa majú na poli konštrukcie automobilov a ich spracovania ešte čo učiť. Kia Sportage je auto, v ktorom sme našli obe tváre áut a je iba na každom z vás, ktorá preváži pri rozhodovaní o novom prírastku v garáži.

Svetlé stránky Kia Sportage spoznáte veľmi rýchlo. Na prvý pohľad zbadáte prepracované krivky karosérie, prispôbené potrebám európskych zákazníkov. Zvonka kompaktné a funkčné tvary s dĺžkou 4 350 mm, šírkou 1840 mm a výškou 1740 mm aj so strešnými koľanicami držia prst na

pulze doby. Nikoho neurážajú a naznačujú dostatok priestoru pre posádku. Európsky zákazník zvonka azda ani nenájde miesto, na ktoré by sa mala znieť vlna kritiky. Pod kapotou si našiel sídlo predovšetkým v našich končinách populárny dvojlitrový naftový turbodiesel. Krútiaci moment 305 Nm pri 2 000 otáčkach za minútu zaručuje dostatočne pružné reakcie na pokyny plynového pedála a maximálny výkon 103 kW (140 k) pri 4 000 otáčkach za minútu posúva auto do spoločnosti, ktorá sa dobre cíti i v ľavom diaľničnom pruhu. Svetlá výška neobmedzuje pri výletoch mimo spevnené vozovky, kde v prípade potreby pomôže aj elektronická uzávierka pohonu 4 x 4. V teréne občas vyrušia zvuky krútiacej sa karosérie, inak má vozidlo dostatok sily a schopností, aby pokojne dopravilo cestujúcich všade tam, kam budú práve potrebovať. Ľudský život sa neskladá iba zo slnečných dní a ani autá nemajú iba pozitíva. Po usadnutí za volant akosi ani veľmi nechcete veriť, že Kia vie ešte robiť aj takéto interiéry. Kto pozná Cee'd, začne sa nevdojak pozeráť na rok výroby vozidla. Obe autá schádzajú z výrobných liniek v žilinskom závode a na obe dostanete sedemročnú záruku. Ale ten rozdiel v materiáloch! Sportage má síce slušne vyzerajúce, ale tvrdé plasty, ktoré značka asi vyťahuje iba preto, aby mala dostatok argumentov na facelift, prípadne príchod ďalšej generácie modelu, k tomu nájdete zopár ergonomických prehreškov. Plusom je priestor pre všetkých pasažierov a všetko, čo budete potrebovať previezť. Vďaka rázvoru 2 630 mm, zvýšenému sedeniu a rovnej streche nehrozí na žiadnom sedadle klaustrofobický problém a zadní cestujúci majú dosť miesta na nohy. V batôžinovom priestore s objemom 667 a po sklopení zadných sedadiel 1 887 litrov sa ani kufre nebudú cítiť stiesnene. Napriek drobným nedostatkom, nad ktoré sa môžu bežní užívatelia preniesť, je Kia Sportage spoľahlivé SUV s príjemným motorom, pohodlnými jazdnými vlastnosťami a priestranným interiérom, ktorý ale potrebuje vážne omladenie v duchu ostatných modelov značky.

„Milujem pocit à la maňana,“

hovorí známa moderátorka Hanka Rapantová. 11 rokov sme ju mohli vídať na televíznej obrazovke ako hlásateľku, teraz moderuje predpoludnia v rádiu Viva a je tiež jednou z tvárí kampane boja proti rakovine, ktorú organizuje kozmetická firma Avon. Svoje súkromie si stráži, ale o cestovaní, ktoré je jej veľkou vášňou, by vedela rozprávať hodiny.

Aké leto ťa čaká, pracovné alebo budeš mať čas si oddýchnuť?

Leto bude, dúfam, predovšetkým slnečné a potom je jedno, či pracujem alebo oddychujem. Zopár zaujímavých pracovných ponúk mám, ale myslím si, že to bude tak akurát vyvážené a rozhodne si nenechám ujsť napr. plávanie niekde v jazere, s bazénom, kde sa každú chvíľu treba otáčať, sa to nedá porovnať...

Na čo sa v lete najviac tešíš?

Na jachtu – ešte som to nezažila, tak som zvedavá, je to len taká menšia 6-miestna plachetnica, hádam nám v Chorvátsku vyjde počasie a more bude milosrdné...

Si slnečný typ, máš rada more, slnko, maňanu? Dáva ti teplo a slnko energiu alebo naopak, ťa unavuje?

Z mojich predošlých odpovedí je jasné, že more, slnko a pocit à la „maňana“ milujem a vždy, keď sa do morskej vody znova a znova ponáram, cítim ako mi dáva tú nenahradiiteľnú energiu, keď nie som aspoň raz za rok pri mori, doslova cítim, ako mi to chýba. (Jediné, čo ma unavuje – je nastúpiť do rozpáleného auta a počkať, kým zaberie klíma.)

Kde ti bolo pri mori najlepšie? Je destinácia, ktorú si navštívila viackrát?

Pri mori je všade krásne – úžasné je napr. južné pobrežie Británie, kde sa však našinec asi veľmi neokúpe, pretože tamojšia voda je pre nás studená. Červené more milujem pre jeho stabilne príjemnú teplotu a pre ten neskutočný pohľad, ktorý sa ponúka pod hladinou. Je destinácia, ktorú v ostatných rokoch navštevujem pravidelne, ale ak sa neurazíš, neprezradím, pretože tam našinci nechodia a chcem, aby to tak zostalo – je to skvostný rezort s fantastickými plážami, servisom a výborným jedlom. Tam si vždy doprajem trochu luxusu a anonymity...

Keď si pri mori – leňošíš, alebo si aktívna, športuješ, obzeráš si pamiatky?

Dovolenku rozdeľujem na dva druhy – pamiatkovú, kde chcem všetko spoznávať – pamiatky, mesto, jedlo, kultúru a umenie – to je tá aktívna – minimálne raz za rok si takú doprajem. A potom je tu tá lenivá, kam chodím tak na 8 až 11 dní a je to to miesto ukryté v predošlej odpovedi – tam vypínam, čítam, spím a robím samé príjemné veci.

Kde si bola na dovolenke naposledy a ako si si ju užila?

Len pred týždňom som sa vrátila z milovaného Paríža – to je pre mňa mesto, ktoré môžem opakovane navštevovať – sú tam totiž miesta, ktoré nikdy nevynechám, vždy sa tam cítim dobre a stále zisťujem, koľko vecí som v ňom ešte neobjavila – to je dôvod ešte sa niekedy vrátiť aj precvičiť si francúzštinu. Pohľad z Eiffelovky, z veže katedrály Notre-Dame alebo z Víťazného oblúka je neskutočný, rovnako ako Montmartre, Latinská štvrť a tiež, samozrejme,

Versailles, Louvre, Rodinovo múzeum alebo Musée d'Orsay s obrazmi Van Gogha aj s milovanými impresionistami... Paríž je skrátka zbytočné opisovať – to by bolo na dlho, Paríž treba zažiť!

A čo iné mestá?

Fascinujú má mestá – Londýn, Barcelona, Praha, Sofia, Rím, Verona či Florencia a určite chcem navštíviť aj ďalšie – napr. Lisabon, Bukurešť či Istanbul...

Ale lákajú ma aj celkom odlišné destinácie, ktoré z nášho pohľadu vôbec nie sú až také „civilizované“ – bola som v Senegale a v Dakare – úžasný zážitok, v jordánskej púšti Wadi Rum sme s STV nakrúcali súťažnú reláciu „Divoká púšť“, v detstve som precestovala Alžírsko, videla som všetky veľké pamiatky Egypta aj Izraela, navštívila som Kyjev, nakrúcala som dokument o histórii slovenského folklóru v kanadskom Toronte..., je toho už dosť, ako to tak vyratúvam.

Koluje ti v žilách horúca cestovateľská krv. Viem, že je ešte jedna krajina, kam by si sa chcela vybrať. Prezradíš?

Už niekoľko rokov je mojím snom Kuba pre jej jedinečnosť a hudbu, ktorú majú domorodci v krvi. Plánujeme precestovať všetkých 14 provincií, pretože Kuba je vraj veľmi rozmanitá, takže rozhodne to nebude o vylihovaní na úchvatných plážach Varadera. Lenže – chce to aspoň 17 dní voľna, čo sa asi len tak nepodarí a, samozrejme, aj dosť peňazí – tak to stále s partnerom odkladáme a medzi to si plníme iné cestovateľské sny.

Lahodné jahody

Gratinované jahody

Potrebuje: 500 g jahôd, 125 ml smotany, 250 g mäkkého tvarohu, 4 žltky, 50 g múčkového cukru, 1 vanilkový cukor, 1 lyžička pistácií, cukor na posypanie

Príprava: Jahody rozpolíme. Tvaroh zmiešame so žltkom, cukrom a vanilkovým cukrom. Zo smotany ušľaháme tuhú šľahačku a pridáme k tvarohovému krému. Jahody upravíme do guľatej zapekacej formy s priemerom cca 30 cm a pokryjeme ich tvarohovým krémom. V rúre predohriatej na 200 °C zhruba 20 minút zapekáme. Medzitým si najemno nasekáme pistácie. Zapečené jahody nimi posypeme a nakoniec všetko pocukrujeme.

Jahodové bezé

Potrebuje: 125 g rastlinného tuku, 200 g cukru, 2 sáčky vanilkového cukru, 4 vajcia, 150 g múky, 2 lyžice prášku do pečiva, 6 lyžíc mlieka, 210 g práškového cukru, 8 plátkov bielej želatíny, 375 g jahôd, šťava z polovice citróna, 200 ml smotany na šľahanie

Príprava: Tuk ušľaháme do peny, prisypeme 125 g cukru, 1 sáčok vanilkového cukru a jeden po druhom pridáme žltky. Zmiešame múku s práškom do pečiva a prisypávame do žltkového krému. Prilejeme mlieko a premiešame. Polovicu cesta vlejeme do formy vymazanej tukom a navrstvíme naň polovicu snehu ušľahaného z bielkov a 200 g práškového cukru. Vložíme do predohriatej rúry na 175 stupňov a pečieme asi 30 minút. Necháme vychladnúť. Rovnako upečieme druhú polovicu cesta. Želatínu namočíme do studenej vody. Jahody očistíme a rozťlačíme spolu s citrónovou šťavou a 75 g cukru. Rozťlačíme želatínu a pridáme k jahodám. Ušľaháme smotanu s 1 sáčkom vanilkového cukru. Keď začne pyrú tuhnúť, vmiešame ho do šľahačky. Jeden korpus potrieme šľahačkou, priklopíme druhým, posypeme múčkovým cukrom a zdobíme jahodami.

Naša krížovka – slovenské príslovie

slovenské príslovie	postef, po česky	2. časť tajničky	Pomôcky: LUTON, ADLO	zn. ruských lietadiel	pera (básn.)	potrat, abortus	druh cukrikov	krídlo (ved.)	EČV okr. Topoľčany	Pomôcky: ADAR, OMOLON	kyselá	otcko (dom.)	matka zakladateľov Ríma	tlak krvi (skr.)	vybraná spoločnosť	lavór, po česky
pikohenry (zn.)			biblická hora							zdrúženie monopolov						
narábaj s pluhom			4. časť tajničky náš politik							pichla						
Slovenská informačná služba (skr.)				dámsky klobúčik					malá os					rímskych 4		
organizmus				ťažký mäkký kov		EČV okr. R. Sobota osobné zámeno		značka dverí	švajčiarska rieka				muž. meno anti-transmit-receive			
morský hlbkomer							nie veľká turecké korenéné jedlo					sídlo v Čade				
anglické mesto						váha obalu					odd. techn. kontroly opak dobra				3. časť tajničky	prehňal vlasy
Fujala Oto	rastlina obsahujúca kokain	abvolt (zn.)								zamrazí						
		vesmír								hádky, zvada						
kus (skr.)			zverník, po česky Ibrahím (dom.)						šport. kód Slovinska vz. oxidu hlinatého				zákl. voj. služba judejský kráľ			
omotaj				Olympia (dom.)				Apolónia (dom.)						keď		
				young lady (skr.)				kód Ománu						argón (zn.)		
1. časť tajničky											kolónia					
vodca Hunov						starorímsky boh lásky					naryfoval					

Riešenie z predchádzajúceho čísla: KTO NEMÁ PRÁCU, NECH SI PEC POVÁĽA A ZNOVA POSTAVÍ.